

Brüssel, 19. november 2018
(OR. en)

14305/18

COPS 431
CIVCOM 231
POLMIL 207
CFSP/PESC 1046
CSDP/PSDC 656
RELEX 960
JAI 1135

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	19. november 2018
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	14047/18 COPS 422 CIVCOM 229 POLMIL 205 CFSP/PESC 1023 CSDP/PSDC 638 RELEX 945 JAI 1112
Teema:	Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järelused ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika tsiviiltegevust käsitleva kokkuleppe sõlmimise kohta

Delegatsioonidele edastatakse käesoleva dokumendi lisas nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järelused ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika tsiviiltegevust käsitleva kokkuleppe sõlmimise kohta, mille välisasjade nõukogu võttis vastu oma 19. novembri 2018. aasta istungil.

**NÕUKOGU JA NÕUKOGUS KOKKU TULNUD LIIKMESRIIKIDE VALITSUSTE
ESINDAJATE JÄRELDUSED ÜHISE JULGEOLEKU- JA KAITSEPOLIITIKA
TSIVIILTEGEVUST KÄSITLEVA KOKKULEPPE SÕLMIMISE KOHTA**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU JA NÕUKOGUS KOKKU TULNUD LIIKMESRIIKIDE
VALITSUSTE ESINDAJAD,

RÕHUTADES oma muret Euroopa Liidu strateegilise keskkonna halvenemise, sealhulgas
konfliktide puhkemise ja eskaleerumise üle Euroopa Liidu ümbruses ning ebastabiilsuse ja
piiriüleste ohtude püsимise üle;

TULETADES samuti MEELDE Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide tahet edendada reeglitel
põhinevat maailmakorda, mille juhtpõhimõtteks on mitmepoolsus ja mille keskmes asub Ühendatud
Rahvaste Organisatsioon;

TÕSTES ESILE jätkuvat vajadust suurendada ELi rolli ja suutlikkust tegutseda julgeoleku tagajana
oma ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (edaspidi „ÜJKP“) kaudu;

TULETADES MEELDE, et kriiside ennetamisel ja ohjamisel seisneb Euroopa Liidu ainukordne
tugevus tema suutlikkuses kasutada nii tsiviil- kui ka sõjalisi vahendeid ja võimeid, mis on osa ELi
laiemast väliskonfliktide ja -kriiside käsitlevast integreeritud lähenemisviisist;

TUNNUSTADES panust, mida on rahvusvahelisse rahu ja julgeolekusse andnud kokku 22
ÜJKP tsiviilmissiooni, mida on kasutatud alates 2003. aastast ning millest kümme missiooni on
praegu pooleli, ning VÄLJENDADES tänu neis osalevatele meestele ja naistele;

OLLES OTSUSTANUD tagada ÜJKP tsiviiltegevuses kvalitatiivse ja kvantitatiivse edasimineku,
millele juhiti vajadusena tähelepanu nõukogu 2018. aasta mai järeldustes, ning tehes seda ELi
üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia rakendamise raames ning eesmärgiga saavutada
2016. aasta novembris heakskiidetud ambitsioonitase;

ARVESTADES, et ÜJKP tagab liidule operatiivse tegutsemisvõime, kasutades liikmesriikide tsiviil- ja sõjalisi vahendeid, ning TOONITADES sellega seoses, et ÜJKP tsiviiltegevuse tugevdamine eeldab liikmesriikidelt nõutavate võimete arendamist;

MÄRKIDES, et Euroopa Ülemkogu on korduvalt rõhutanud, et eurooplased peavad võtma oma julgeoleku eest suurema vastutuse,

ON OTSUSTANUD sõlmida asjaomase ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe, mis hõlmab strateegilisi suuniseid ÜJKP tsiviiltegevuse tõhustamiseks, aga ka nõukogu ja liikmesriikide kohustusi ja ettepanekuid tegevuseks, mille eesmärk on saavutada järgmine:

I. STRATEEGILISED SUUNISED

RÕHUTAVAD, et asjaomase kokkuleppe tulemus peaks olema ÜJKP võimekam, tõhusam ja ühtsem tsiviiltegevus;

LEPIVAD KOKKU, et ELi suurem tsiviilkriisiohjemişioonide siirmise võime:

- aitab kaasa ELi üldise strateegia viie prioriteedi saavutamisele, milleks on liidu julgeolek, naabruse ja seda ümbritsevate piirkondade riikide ja ühiskondade vastupanuvõime, integreeritud lähenemisviis väliskonfliktidele ja -kriisidele, piirkondlikud koostöökorraldused ja 21. sajandi tingimustele vastav ülemaailmne juhtimine;
- aitab saavutada üldisest strateegiast tulenevat ELi ambitsioonitaset ning julgeoleku ja kaitse valdkonna kolme strateegilist prioriteeti, milles nõukogu leppis kokku 2016. aasta novembris ning milleks on reageerida väliskonfliktidele ja -kriisidele, suurendada partnerite suutlikkust ning kaitsta liitu ja selle kodanikke, tehes seda kooskõlas Euroopa Liidu lepingus sätestatud ÜJKP ülesannetega;

- keskendub põhiülesandena Feira prioriteetidele, milleks on politsei, õigusriigi ja tsiviilhalduse tugevdamine ebakindlates ja konfliktiolukordades, rõhutades samuti, kui tähtis on julgeolekusektori reform ja järelevalveülesanded;
- reageerib kiirelt ja otsustavalt eri olukordadele kogu konflikttsükli vältel, pannes eelkõige rõhku stabiliseerimisele ja ennetamisele, tuginedes ELi välistegevuse prioriteetidele ning hinnangule vastuvõtva riigi vajaduste ja nõudmiste kohta;
- annab samuti panuse ELi laiemale reageerimisele julgeolekualastele väljakutsetele, sealhulgas ebaseadusliku rände, hübriidohtude, küberturvalisuse, terrorismi ja radikaliseerumise, organiseeritud kuritegevuse, piirihalduse ja merendusjulgeoleku, samuti vägivaldse äärmusluse ennetamise ja selle vastu võitlemisega seotud väljakutsed, võttes arvesse ka vajadust säilitada ja kaitsta kultuuripärandit;
- aitab olulisel määral kaasa partnerriikide vastupanuvõimele ja julgeolekule, tagades samas vastuvõtva riigi isevastutuse, et saavutada tõhusad ja kestvad tulemused;
- teeb tõhusat koostööd asjaomaste rahvusvaheliste partnerorganisatsioonide ja ELi muude vahenditega, mis asetub ühisesse Euroopa lähenemisviisi, mis põhineb ÜJKP tsiviil-sõjalisel koostoimel ning tihedal koostööl komisjoni talituste ja ELi muude asjaomaste osalejatega osana ELi integreeritud lähenemisviisist kriiside ja konfliktide suhtes, eesmärgiga tagada sidusus ja koordineerimine ELi laiema tegevusega, sealhulgas arengutegevuse, stabiliseerimise, humanitaarabi ja poliitilise mõõtmega;
- teeb vajaduse korral koostööd komisjoni talituste ja JSK osalejatega, et tegeleda nii sise- kui ka välisohtude ja -väljakutsetega ning suurendada koostoimet ja sidusust ka võimearenduses;

- integreerib inimõigused ja sooküsimused kõikidesse tegevustesse ning tagab kooskõla rahvusvahelise õigusega, eelkõige rahvusvahelise inimõigustealase õigusega, rahvusvahelise kriminaalõigusega, ÜRO mereõiguse konventsiooniga, pagulas- ja humanitaarõigusega, võttes täielikult arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni nr 1325 naiste, rahu ja julgeoleku kohta ja hilisemaid resolutsioone ning tagades tsiviilisikute kaitse missioonide kõikides plaanimis- ja operatiivetappides ning pidades samuti kinni kaitsmise kohustusest;
- jätkab ÜJKP tsiviiltegevuse nähtavuse suurendamist ja panust eurooplaste ja meie partnerite julgeolekusse.

II. KOHUSTUSED

NÕUKOGU ja LIIKMESRIIGID lepivad kokku, et nad:

Suurendatud võimega ÜJKP tsiviiltegevus

1. annavad suurema panuse ÜJKP tsiviiltegevusse – olgu personali, varustuse, koolituse, väljaõppeabi, finantspanuse või muul kujul, kas individuaalselt või ühiselt, ning vastavalt igaühe riiklikule rakenduskavale;
2. vaatavad vajaduse korral läbi riigisisesed otsustus-, rahastamis- ja seadusandlikud protsessid, et suurendada riiklike ekspertide kättesaadavust ja osalemist ÜJKP tsiviilmissioonides, lõimides näiteks osalemise paremini nende karjääriga;
3. suurendavad ühiselt missioonidele siirataivate riiklike ekspertide arvu, et tõsta nende koguosaal vähemalt 70%le missiooni rahvusvahelisest personalist, eelistades neid operatiivtöökohtadel ning jätkates missioonide tõhususe edendamist;

4. arendavad ja osutavad võimeid, mis on vajalikud, et liit saaks läbi viia tsiviilkriisiohjemeissioone, tagades:
 - a. Feiras 2000. aastal määratletud prioriteetide kohased põhivõimekategoriad, milleks on politsei, õigusriigi ja tsiviilhalduse tugevdamine, aga ka julgeolekusektori reform ja järelevalveülesanded;
 - b. nimetatud põhikategooriatest tulenevad võimealased vajadused, mis on seotud ELi laiemaga reageerimisega julgeolekualastele väljakutsetele, lähtudes seejuures kontseptsioonidokumendist ja tsiviilvõimete arendamise kavast;
 - c. missioonitoevõime (st julgeolek, IT, meditsiiniline abi ja kommunikatsioon) ja üldvõimevajadused (st aruandlus, strateegiline kommunikatsioon ja juhtimisoskused);
 - d. valdkonnaülesed küsimused, nagu inimõigused, soolised ning naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevad küsimused;
5. korraldavad riiklike ekspertide missioonieelse ja missiooniaegse väljaõppe vastavalt nõukogus kokku lepitud ÜJKP väljaõppepoliitikale, samuti ELi tsiviilkoolituse rühma suunistele ELi tasandi väljaõppe alase koostöö ja koostoime suurendamise kohta, sealhulgas missioonikohase keeleõppe- ja eriõppevajaduste kohta uute julgeolekuväljakutsetega toimetulemiseks, kasutades tunnustatud koolitajate pakutavaid võimalusi ning võttes arvesse sidusust ja järjepidevust asjakohaste ELi vahenditega;
6. teevad vabatahtlikul ja kaasaval alusel kättesaadavaks erirühmad, mis on ulatuselt, ajaliselt ja suuruselt piiratud ja vastavad ÜJKP tsiviiltegevuse vajadustele ning on võimelised reageerima kokkuleppe korral lühiajalise etteteatamisega kohapealsetele arengutele;
7. teevad vastava kokkuleppe korral kättesaadavaks ja kasutavad riigi või rahvusvahelise tasandi struktuure ja rajatisi, mis aitavad ÜJKP tsiviiltegevust tugevdada, ning tagavad seejuures, et need täielikult täiendavad ja toetavad ELi olemasolevaid struktuure;

8. siiravad ÜJKP tsiviilmissioone, kellel on ELi lepingu artikli 42 ja 43 kohaldamisalasse kuuluvad modulaarsed ja dünaamilised volitused, sealhulgas vajaduse korral täitevvolitused või osalised täitevvolitused, vastavalt kokkulepitud tingimustele. Sellised volitused peaksid võimaldama käivitada täiendavaid ülesandeid, projekte või mooduleid missioonide kohaldamisala ja eesmärkide raames, poliitika- ja julgeolekukomitee otsusel, kui see on kohaldatav, ning strateegilistele analüüsidele tuginedes, võttes nõuetekohaselt arvesse kriisiohjamismenetlusi. Missioonide volitused ja kestus tuleks viia vastavusse missioonide eesmärkidega ja kohapealse olukorraga ning tuginedes nõukogu otsusele, võiksid need vajadusel olla pikema kehtivusega ja mitmeaastased;
9. edendavad ja julgustavad tegema tsiviilmissioonide puhul kiiremaid otsuseid operatiivtasandil, vähendades nende kohapeale siirmiseks ning tõhusa ja paindliku läbiviimise võimaldamiseks kuluvat aega. Siirmine ning ülesannete ja nende täitmisviiside kohandamine või täiendamine peaks toimuma vajaduste varajase hindamise ja nendega seotud kulutuste põhjal. Võimalusel vaatavad läbi ja ühtlustavad planeerimise ja otsustamise meetmeid missiooni ja missiooni juhtkonna siirmist selle läbiviimisetapis käsitleva poliitilise kokkuleppe ettevalmistamisel ja rakendamisel nõukogu poolt;
10. tõhustavad inimressursside haldamist, tehes muu hulgas järgmist:
 - a. teevad kõrgele esindajale ettepaneku tihedas koostöös liikmesriikidega läbi vaadata Euroopa välisteenistuse missioonide jaoks personali värbamise poliitika ja menetlused, et optimeerida liikmesriikide poolt eraldatud inimressursside kasutamist, kiirendada värbamisprotsessi ning Euroopa välisteenistuse ja riiklikke menetlusi paremini kooskõlastada;
 - b. kutsuvad kõrget esindajat üles tegema koostööd komisjoni talituste, nõukogu ja liikmesriikidega rahvusvaheliste lepinguliste töötajate tööalase staatuse läbivaatamisel;
 - c. vaatavad läbi kõrge esindaja ettepanekul põhineva ÜJKP tsiviilmissioonide tegevus- ja distsipliinijuhendi;

11. suudavad 30 päeva jooksul pärast nõukogu otsuse vastuvõtmist käivitada mis tahes piirkonnas uue kuni 200 töötajaga missiooni koos strateegilisest laost saadud vajaliku täisvarustusega ning kooskõlas mitmetasandilise lähenemisviisi ja keskse reageerimisvõimega. Vastavalt kokkuleppele võib selle eesmärgi saavutamiseks kasutada erirühmi ja mitut riiki hõlmavaid üksusi, nagu Euroopa eripolitseiüksus;
12. suurendavad veelgi reageerimisvõimet, tehes järgmist:
 - a. varustavad täielikult personaliga keskse reageerimisvõime üksuse ning suurendavad selle arvu kuni 50 eksperdini, keda on võimalik kiiresti siirda;
 - b. saavutavad 2019. aasta kevadel strateegilise laos täieliku tegevusvõime vastavalt selle pädevusele;
 - c. tugevdavad missioonide toetusressursse, sealhulgas missioonide toetamise platvormi peakorteri tasandil ja vajadusel kohapeal ning tuginedes hindamisele;
13. määravad kindlaks tegevuse suunatud sihttasemed tegevuse planeerimisdokumentides, et jälgida ja mõõta täpselt määratletud lõpptulemuse ja üleminekustrateegia suunas liikumisel saavutatud tulemusi ja edusamme. Teostavad missioonide operatiivmõju hindamist, võttes arvesse finantsaspekte, et teha kindlaks parimad tavad ja võimalikud edusammud missiooni juhtimises;
14. suurendavad jõupingutusi ELi integreeritud lähenemisviisi raames, et tagada osalemine ja isevastutus kohalikul ja piirkondlikul tasandil tõhusate ja kestvate tulemuste saavutamiseks;
15. teevad koostööd komisjoniga, et kindlustada tugev ÜVJP eelarve ning selle kiire, paindlik ja tõhus kasutamine uute ja käimasolevate kriisiohjamise tsiviilmissioonide toetamiseks ning uute kaugeleulatuvate eesmärkide täitmiseks. See võimaldab teha mitmeaastaseid prognoose ja seada mitmeaastaseid prioriteete, samal ajal maksimeerides koostoimet ELi eelarvest tulevate täiendavate rahaliste vahenditega. Kutsuvad kõrget esindajat ja komisjoni üles oma vastavast pädevusest ja eelarvest lähtudes uurima konkreetseid stiimuleid, et toetada liikmesriike nende võimete arendamisel, sealhulgas võttes arvesse koostoimet asjaomaste ELi vahenditega ja nendest vahenditest lisaks ÜVJP eelarvele saadavat toetust;

16. integreerivad inimõigused ja soolised aspektid põhjalikumalt ja süstemaatilisemalt kõikidesse ÜJKP tsiviilmissioonidesse, sealhulgas üldreeglina määrates ametisse konkreetsed sooliste küsimuste ja inimõigustega tegelevad nõunikud. Edendavad aktiivselt naiste esindatust rahvusvaheliste ekspertidena missiooni kõigil tasanditel, tuginedes liikmesriikide suurematele panustele ning järgides ELi ja rahvusvahelisi kokkulepitud põhimõtteid ja suuniseid;

<i>ÜJKP tsiviiltegevuse suurem ühendatus</i>
--

17. tõhustavad analüüside ja olukorrateadlikkuse jagamist asjaomaste ELi osalejatega;
18. rakendavad integreeritumat lähenemisviisi kriisidele reageerimise meetmete, kohapealse stabiliseerimistegevuse ning arengukoostöö meetmete kavandamisel ja rakendamisel ning kutsuvad komisjoni ja kõrget esindajat üles vajaduse korral sellega seoses konkreetseid ettepanekuid esitama. ÜJKP tsiviilmissioonid ning muud ÜVJPs ja arenguvaldkonna tegevuses osalejad peaksid Euroopa arengukonsensust silmas pidades taotlema koostöötet ja rakendama meetmeid täielikult koordineeritud ja vastastikku toetaval viisil, muu hulgas selleks, et suurendada vastupanuvõimet ja tõhustama üleminekustrateegiaid;
19. tugevdavad ÜJKP tsiviil- ja sõjalise mõõtme vahelist koostöötet ja vastastikust täiendavust, sealhulgas võimete arendamise ja operatiivse plaanamise valdkonnas ning samasse piirkonda siirdud missioonide läbiviimisel, eelkõige missioonide toetamisel;
20. edendavad tihedamat vastastikku tõhustavat koostööd ja koostöötet ÜJKP tsiviilmissioonide, komisjoni talituste ja JSKs osalejate vahel, tuginedes nende vastavale ainulaadsele rollile ja tegutsedes nende volituste piires, samuti lisaväärtusele, alates strateegilisest planeerimisest kuni operatiivtegevuse ja teabe jagamiseni, sealhulgas JSK alaste eriteadmiste tugevdamise kaudu asjaomastes ÜJKP struktuurides. See hõlmab vajadusel ka komisjoni talituste ja JSKs osalejate kaasamist konsultatsioonidesse, kontseptsioonide väljatöötamisse, planeerimisse ja hindamistegevusse, järgides täielikult institutsioonilist raamistikku;

21. tagavad operatiivtegevuse väljundid sellises koostöös ÜJKP ja JSK vahel, tuginedes nende vastavatele volitustele, kaaludes vajaduse korral uute tegevusliinide või katseprojektide käivitamist uute või käimasolevate ÜJKP missioonide raames, tuginedes samuti suunatud minikontseptsioonidele, arvestades kohalikke vajadusi ning tehes koostööd asjaomaste komisjoni talituste ja JSKs osalejatega. Katseprojektide puhul tuleks samuti arvesse võtta nõukogu poolt ette nähtud ambitsioonitaseme kolme prioriteeti, keskendudes partnerite suutlikkuse loomisele ja tugevdamisele konfliktide ennetamiseks, rahu tagamiseks ning kriisieelsete ja -järgsete vajadustega tegelemiseks, ning neid tuleks rakendada kooskõlas kriisiohjamismenetlustega;
22. tugevdavad koostööd riikidega, kus ÜJKP missioone läbi viiakse, ning soodustavad vastastikku kasutoovaid partnerlusi partnerriikide ja -organisatsioonidega, eelkõige ÜRO, NATO ja OSCEga, samuti ALi ja ASEANiga ühiste poliitikaküsimuste ja standardite osas. Soodustavad kolmandate riikide panustamist ÜJKP tsiviilmissioonidesse igal üksikjuhul eraldi ja toetavad sel eesmärgil nendega suurema koostöö tegemist vastavalt heakskiidetud menetlustele.

III. EDASINE TEGEVUS

NÕUKOGU ja LIIKMESRIIGID kutsuvad kõrget esindajat ja komisjoni üles toetama eespool nimetatud kohustuste täitmist täielikus kooskõlas kohaldatava õigusraamistikuga ja liidu erinevate osalejate volitustega, praeguste ja tulevaste ÜVJP finantsplaneerimise ülemmäärade raames ning liikmesriikidega konsulteerides.

NÕUKOGU ja LIIKMESRIIGID lepivad kokku, et nad teevad järgmist:

- kutsuvad kõrget esindajat ja komisjoni üles esitama 2019. aasta varakevadeks Euroopa välisteenistuse ja komisjoni ühise tegevuskava, milles loetletakse konkreetsed meetmed, mida liidu institutsioonid peavad võtma käesoleva kokkuleppe sidusa rakendamise edendamiseks. See peaks muu hulgas hõlmama kõrge esindaja ettepanekuid ÜJKP tsiviilmissioonide operatiivaspektide parandamiseks;

- töötavad välja riiklikud rakenduskavad, mis põhinevad soovituslikul vormil, alustades dünaamilist ja interaktiivset protsessi siseriiklikul tasandil;
- käivitavad iga-aastase protsessi, et vaadata üle kokkuleppe rakendamisel tehtud edusammud, võttes aluseks liikmesriikide riiklikud rakenduskavad ning Euroopa välisteenistuse ja komisjoni ühise tegevuskava. See hõlmaks aastaaruande esitamist tsiviilvõimete kohta Euroopa välisteenistuse poolt. Ülevaatusprotsess peaks aitama kindlaks teha võimetealased lüngad ning nendega toime tulla ELi ja liikmesriikide, samuti liikmesriikide omavaheliste ühiste jõupingutustega. See peaks aitama liikmesriikidel parandada vajalike võimete saavutamist, sealhulgas parimate tavade ja saadud kogemuste jagamise kaudu, ning peaks olema seotud ÜVJP eelarve üle peetavate aruteludega;
- korraldavad 2019. aasta teisel poolaastal esimese iga-aastase ÜVJP tsiviiltegevuse alase konverentsi, et teha kokkuvõtte edusammudest ja määrata kindlaks edasise töö prioriteedid;
- toetavad asjaomase ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe sõlmimist ja rakendamist koos kõikehõlmava kommunikatsioonistrateegiaga;
- täielikult täidavad käesoleva kokkuleppega võetud kohustused võimalikult kiiresti hiljemalt 2023. aasta suve alguseks.
